

Norges Bank
Postboks 1179 Sentrum
0107 OSLO

Unntatt etter offl. § 15 tredje
ledd, jf. sbl. § 5-1 annet ledd

Deres ref

Vår ref
13/3070

Dato
17.08.2021

Fastsettelse av bestemmelse om beslutning om motsyklisk kapitalbuffer og råd om systemrisikobuffer

Finansdepartementet legger opp til å foreslå at myndigheten til å beslutte nivået på det motsykliske kapitalbufferkravet skal delegeres til Norges Bank, samt at Norges Bank gis i oppgave å gi råd til Finansdepartementet om nivået på systemrisikobufferkravet. Vi viser til vedlagte utkast til bestemmelse om beslutning om motsyklisk kapitalbuffer og råd om systemrisikobuffer.

Etter finansforetaksloven § 14-3 har Finansdepartementet myndigheten til å fastsette nivået på krav til bankenes motsykliske kapitalbuffer, rettet mot finansielle ubalanser og annen systemrisiko av tidsvarierende karakter, og krav til bankenes systemrisikobuffer, rettet mot strukturelle sårbarheter og annen systemrisiko av mer varig karakter. Nærmere regler om motsyklisk kapitalbuffer fremgår av CRR/CRD IV-forskriften §§ 32 til 34. Nærmere regler om systemrisikobuffer fremgår av CRR/CRD IV-forskriften §§ 26 til 28.

I medhold av bestemmelse 13. desember 2019 nr. 1776 om beslutningsgrunnlag og råd om motsyklisk kapitalbuffer er Norges Bank i dag gitt i oppgave hvert kvartal å utarbeide et grunnlag for beslutningen om nivået på det motsykliske kapitalbufferkravet, samt gi departementet råd om beslutning om nivået.

Oppgaven med å gi råd til Finansdepartementet om nivået på det motsykliske kapitalbufferkravet ble lagt til Norges Bank bl.a. grunnet bankens kompetanse på makro-økonomiske forhold og overvåking av finansmarkedet som helhet. Det var også i tråd

med en anbefaling fra Det europeiske systemrisikorådet (ESRB), der det bl.a. het at reglene bør «ensure that the central bank plays a leading role in the macro-prudential policy», samt praksis i flere andre land. Norges Bank uttalte i 2012 at banken var klar til å påta seg ansvaret for både rådet og selve beslutningen, og viste bl.a. til lang erfaring med å overvåke systemrisiko og erfaringene med rammeverket for pengepolitikken. Det vises i denne sammenheng til høringssvar fra Norges Bank 29. februar 2012 til departementet om rapporten fra arbeidsgruppen som vurderte spørsmål knyttet til makroovervåking. Finansdepartementet uttalte samme år at myndigheten skulle ligge hos Finansdepartementet frem til en hadde vunnet noe erfaring med kravet.

Etter at kravet ble introdusert, ble det satt opp i flere runder. Under pandemien ble kravet satt ned, og det ble tidligere i år satt opp igjen. Det har således vært vunnet erfaring med kravet både hos myndighetene og blant bankene. Bankens beslutningskompetanse på dette fagfeltet er styrket med styringsstrukturen som fulgte av den nye sentralbankloven, der enkelte oppgaver som tidligere lå til hovedstyret, er skilt ut til komiteén for pengepolitikk og finansiell stabilitet. Fastsettelse av nivået på det motsykliske kapitalbufferkravet vil være en naturlig arbeidsoppgave for komiteen. Finansforetaksloven § 1-7 annet ledd fastsetter at Kongen i statsråd kan gi Norges Bank i oppgave å fastsette krav i medhold av finansforetaksloven til finansforetak ut fra hensynet til å fremme finansiell stabilitet. Departementet legger opp til å foreta konsekvensjusteringer i CRR/CRD IV-forskriften i samsvar med delegasjonsvedtaket.

I tillegg til å fastsette nivået på det motsykliske bufferkravet, vil Finansdepartementet foreslå at Norges Bank fortsatt skal utarbeide og offentliggjøre grunnlaget for beslutningen hvert kvartal. I dette arbeidet bør Norges Bank og Finanstilsynet utveksle relevant informasjon og vurderinger, som i dag. Det vises også til høringssvar fra Finanstilsynet 12. august 2013 til departementet om forskrift om motsyklisk kapitalbuffer. Departementet legger til grunn at oppgaven kan hjemles i sentralbankloven § 1-10. Etter sentralbankloven § 1-10 kan Kongen i statsråd legge nærmere angitte oppgaver som er i samsvar med formålet for sentralbankvirksomheten, til Norges Bank, og banken skal i tilfelle gis anledning til å uttale seg før vedtak treffes.

I tråd med ordinære prinsipper for delegasjon, legges det til grunn at myndigheten som delegeres, kan utøves av Finansdepartementet også etter delegasjonen. Vi viser i denne sammenheng til at forståelsen av virkemidler i makroreguleringen, og rammene for bruken av dem, fortsatt er under utvikling internasjonalt, også som følge av erfaringene med virkemiddelbruken i møtet med pandemien. Det kan ikke utelukkes at det også i fremtiden kan oppstå omstendigheter der det vil kunne være behov for å se nivået på det motsykliske kapitalbufferkravet i sammenheng med annen makroregulering som ligger hos Finansdepartementet, slik som bankenes øvrige bufferkrav, krav til bankenes utlånspraksis og eventuelle andre krav til finansforetak etter finansforetaksloven § 1-7 første ledd. Det kan heller ikke utelukkes at det vil kunne oppstå særlige situasjoner der kravet til motsyklisk kapitalbuffer må ses i sammenheng med andre myndighets-

tiltak hvor det er regjeringen som har det samlede ansvaret, eller der banken selv vil kunne ønske å bli løst fra sitt ansvar.

Det antas at beslutninger om nivået på det motsykliske bufferkravet vil være en sak «av viktighet» som nevnt i sentralbankloven § 1-6, som Norges Bank skal informere Finansdepartementet om. Det antas videre at departementet vil bli informert om bankens beslutninger før de offentliggjøres, slik praksis er for informasjon til departementet om Norges Banks rentebeslutninger.

Finansdepartementet legger videre opp til å foreslå å gi Norges Bank i oppgave å gi råd til departementet minst annethvert år om nivået på systemrisikobufferkravet. Norges Bank analyserer allerede jevnlig den strukturelle systemrisikoen i Norge, bl.a. i årlige rapporter. Faste råd fra Norges Bank vil bidra til et godt beslutningsgrunnlag for departementet og styrke den viktige kontakten med ESRB. Også her bør Norges Bank utveksle informasjon og vurderinger med Finanstilsynet. Departementet antar denne oppgaven kan hjemles i sentralbankloven § 1-5 første ledd, som fastsetter at Norges Bank skal uttale seg om spørsmål den blir forelagt av departementet.

Finansdepartementet ber om Norges Banks eventuelle merknader til vedlagte utkast til bestemmelse om beslutning om motsyklisk kapitalbuffer og råd om systemrisikobuffer innen 30. august.

Med hilsen

Geir Åvitsland e.f.
ekspedisjonssjef

Marius Østli
avdelingsdirektør

Kopi: Finanstilsynet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer